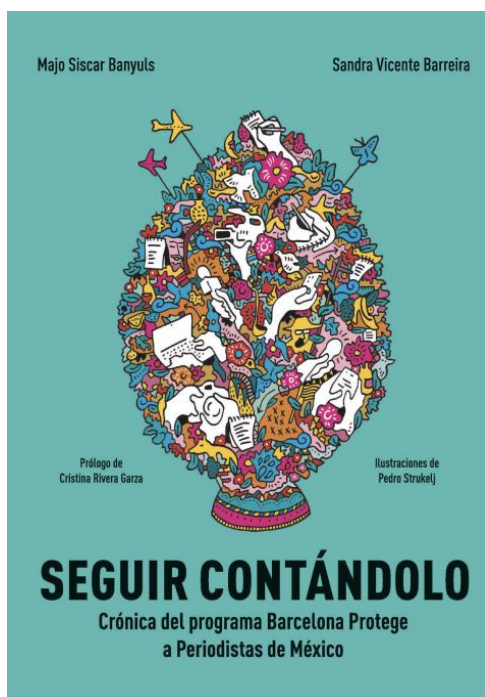

SEGUIR CONTÁNDOLO

Crónica del programa

Barcelona Protege a Periodistas de México
de Majo Siscar Banyuls i Sandra Vicente Barreira

Pròleg de Cristina Rivera Garza

Il·lustracions de Pedro Strukelj

» L'Ajuntament de Barcelona publica ***Seguir contándolo. Crónica del programa Barcelona Protege a Periodistas de México***, de Majo Siscar Banyuls i Sandra Vicente Barreira, a partir del testimoni d'una trentena de periodistes acollits i de les persones que formen part del projecte, tant a Barcelona com a Mèxic.

» Barcelona Protegeix Periodistes de Mèxic és un programa municipal dissenyat i gestionat per l'Associació Taula per Mèxic, sota els auspicis de l'Ajuntament de Barcelona, i té com a objectiu facilitar l'estada temporal a Barcelona de persones que es dediquen al periodisme amenaçades per l'exercici de la seva professió, així com el seu treball a l'hora de denunciar violacions dels drets humans.

» Tenint en compte que Mèxic és un dels països més perillosos per al periodisme, la finalitat del programa és oferir-los un respir, acompanyar-los, ajudar-los a guarir i, alhora, visibilitzar i internacionalitzar la seva causa. De la mateixa manera, vol promoure i consolidar una xarxa de periodistes entre Catalunya i Mèxic que permeti reforçar el paper del col·lectiu de periodistes amenaçats.

» Amb motiu de la publicació, el dijous 30 d'octubre a les 18.00 h tindrà lloc la presentació a la Sala d'actes de la Biblioteca Gabriel García Márquez (plaça de Carmen Balcells Segalà, 1). L'acte estarà presentat per Maria Eugènia Gay, tinenta d'alcaldia de Presidència, Relacions Internacionals, Educació, Salut, Drets Humans i Cicles de Vida. També es durà a terme una taula rodona en què participaran Sandra Vicente Barreira, coautora del llibre amb Majo Siscar Banyuls, i el periodista mexicà Pedro Matías. Moderarà la periodista Txell Feixas i Torras.

“Qué bueno vivir en un mundo que, pese a las crueldades hegemónicas, también sabe existir en el abrazo, en la curiosidad despierta, y en la inminencia misma de otro entorno. Porque de eso se trata al final de todo, construir desde abajo, desde el día a día, las bases que nos permitirán imaginar otras auroras.”

Del pròleg de Cristina Rivera Garza

Seguir contándolo ens relata com, a Barcelona, una multitud de persones que creuen en la solidaritat dels pobles van impulsar, ara fa deu anys, un projecte per a periodistes de Mèxic que necessitaven un respir i sortir durant alguns mesos de l'espiral de violència en què vivien.

Aborda les experiències de les més de trenta persones que han passat pel programa, persones que formen part de diverses xarxes, col·lectius o associacions de periodistes a Mèxic, un moviment transformador que evidencia la potència del periodisme i de la unió per a la construcció d'alternatives. Mèxic és un dels països més perillosos per exercir el periodisme i, tot i així, milers de periodistes continuen treballant arreu del país i continuen explicant-ho. En definitiva, es tracta d'un exercici de memòria al llarg d'una dècada, dedicat a persones que resisteixen davant la violència per no deixar que un país sencer acabi sumit en el silenci.

Rubén Espinosa, fotoperiodista, havia estat amenaçat, al llarg de diversos anys i en ocasions diferents, pel seu treball fotogràfic. La seva imatge més polèmica va ser una portada per a la revista *Proceso*, acompanyada del titular «Veracruz, estado sin ley», en què retratava el llavors governador **Javier Duarte** amb gest autoritari. A partir d'aleshores, les intimidacions van augmentar.

A l'estiu del 2015, la Ciutat de Mèxic encara era, almenys aparentment, un refugi per a periodistes desplaçats per la violència en els seus estats. Però tot va canviar el 31 de juliol, quan **Rubén Espinosa** va ser assassinat juntament amb quatre noies joves més en un habitatge de la colònia Narvarte, entre les quals **Nadia Vera**, activista també desplaçada de Veracruz. Va ser crim brutal amb tortura, violència sexual i execucions. Malgrat les múltiples alertes, les denúncies públiques i les converses amb el Mecanisme de Protecció per a Persones Defensores de Drets Humans i Periodistes, l'Estat no va actuar. Aquest assassinat lamentable va marcar un punt d'inflexió que va posar fi a la falsa sensació de seguretat que oferia la capital.

Veracruz, històricament un territori clau en la història de Mèxic, s'havia convertit en un infern per a la premsa. Des del 2007, amb l'arribada de **Los Zetas** i la seva aliança amb autoritats estatals, aquest estat patia una onada de violència sense precedents. Rubén en va ser

testimoni directe i denunciant actiu. Va col·laborar amb *Proceso* i va treballar al costat de **Regina Martínez**, periodista també assassinada el 2012.

L'assassinat de Rubén va estremir la comunitat periodística nacional i internacional. A Barcelona, un grup de periodistes i activistes, que ja s'havia mobilitzat pel cas dels 43 estudiants desapareguts d'Ayotzinapa, va rebre la notícia amb ràbia i impotència. Va ser el punt de partida d'una idea que semblava utòpica: crear **un refugi europeu per a periodistes mexicans en risc**.

Així, al barri del Born va néixer, el 2017, el programa Barcelona Protegeix Periodistes de Mèxic. Allà es va improvisar el centre de reunions de la Taula per Mèxic, on activistes de països i professions diversos es reunien amb un objectiu comú: oferir protecció a periodistes amenaçats per exercir la seva tasca a Mèxic. Aquell estiu van estudiar els perfils de sis periodistes en risc que havien estat amenaçats, agredits o censurats. Algunes sol·licituds parlaven de segrestos i, davant d'aquesta realitat, van decidir actuar.

El que va començar com una xarxa de solidaritat avui és un programa municipal consolidat que ha ofert refugi a més de trenta periodistes, un projecte que va néixer del dolor i la ràbia, però que continua endavant amb l'objectiu de defensar el dret a informar.

Deu anys després, doncs, aquest projecte és una realitat. Més de trenta periodistes han passat pel programa, que avui rep el suport de l'Ajuntament de Barcelona. El que va néixer en una nit de dolor i desesperació a la plaça de Sant Jaume s'ha convertit en un acte concret de resistència.

Des del desembre del 2006, més de **170 periodistes han estat assassinats a Mèxic**, segons l'organització Article 19. Veracruz, sota el govern de Duarte, va acumular un rècord macabre: **17 comunicadors assassinats** en el seu mandat. La majoria d'aquests crims continuen impunes.

El cas de Rubén Espinosa no només va palesar la desprotecció dels periodistes sinó també la complicitat de les autoritats amb el crim organitzat. El seu assassinat va ser un cop al cor del periodisme mexicà, però també l'inici d'una xarxa de suport que avui continua creixent.

Per a més informació:

<http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonallibres/>

Laura Santaflorientina / tel.: 699 061 244 / c/e: laurasantaflorientina@gmail.com